

DE VERENIGING VOOR
VARKENSHOUDERS

Nieuwsbrief – augustus 2010

AGENDA:

- **“Vruchtbaarheid en vruchtbaarheidsproblemen bij varkens”**

Wat? Praktijkcursus georganiseerd door U Gent

Wanneer? 30 en 31 augustus 2010

Waar? Faculteit diergeneeskunde (U Gent)

Surf naar www.veva.be voor meer informatie.

- **Agriflanders Gent**

Wat? Vlaamse land- en tuinbouwbeurs

Wanneer? Van 13 tot 16 januari 2011

Waar? Flanders Expo Gent

WEETJES:

- **EU exporteert meer en importeert minder varkensvlees**

De Europese Unie heeft in de eerste 5 maanden van 2010 1,03 miljoen ton varkensvlees geëxporteerd, 10 % meer dan in dezelfde periode vorig jaar.

Dat blijkt uit cijfers van de Europese Commissie. De exportwaarde bedroeg 1,62 miljard euro, 7 % meer dan de 1,52 miljard euro in dezelfde periode vorig jaar. De toename in export komt vooral door de goede vraag op de wereldmarkt. Daarnaast was de Euro – Dollar koers gunstig voor Europa, waardoor er goed geconcurrereerd kon worden met het aanbod uit de Verenigde Staten. Bovendien waren de varkensprijzen in deze periode in Amerika hoger dan normaal.

Het Productschap Vee en Vlees (Nederland) merkt op dat de gunstige exportomstandigheden inmiddels veranderd zijn. De prijzen staan onder druk, waardoor de export inmiddels al afvlakt.

Rusland was met 317.195 ton de grootste afnemer van Europees varkensvlees. De export naar dit land steeg met 19 %. Hong Kong was met 174.117 ton de tweede afnemer van Europees varkensvlees. Hier was er een toename van 10 %. Japan is met 89.456 ton de derde afnemer. Een opvallende verschuiving was er bij de export naar Oekraïne: die daalde met 35 % naar 45.751 ton, terwijl de export naar Wit-Rusland met 78 % steeg naar 17.632 ton.

In combinatie met de toename van de export, is de import van varkensvlees dit jaar gedaald. In de eerste 5 maanden van 2010 werd 20.051 ton varkensvlees geïmporteerd. De import is hiermee 12,6 % lager dan in dezelfde periode in 2009. Zwitserland is met 6.803 ton de belangrijkste leverancier van varkensvlees dat door de EU wordt geïmporteerd.

Bron: Agrarisch Dagblad

DE VERENIGING VOOR
VARKENSHOUDERS

- **Voorlopige resultaten landbouwenquête 2010**

Het aantal actieve land- en tuinbouwbedrijven neemt in België opnieuw af met -3,3 %. In 30 jaar tijd is België 63 % van zijn bedrijven verloren.

De totale werkgelegenheid in de landbouw daalt met 3,7 %. De laatste 30 jaar heeft België daarmee 56 % van de landbouwarbeidskrachten verloren. Het ritme van de jaarlijkse daling (-2,8 % per jaar gemiddeld) was dus minder groot dan die van de verdwijning van de bedrijven.

Uit de voorlopige resultaten van de landbouwenquête 2010 blijkt dat de varkensstapel in België met 1,2 % is toegenomen, terwijl het aantal varkenshouders met 4,6 % afgenomen is. Net als in 2009 stijgen de mestvarkens van 50 kg en meer, en daalt het aantal fokvarkens.

Bron: FOD Economie – Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie

- **Roep om strengere regels voor speculatie klinkt luider**

Eind maart van dit jaar heeft VEVA, naar aanleiding van een artikel in De Tijd, de betrokken ministers reeds gewezen op het gevaar van het speculeren op voedsel en gevraagd om dit onmogelijk te maken.

Inmiddels dringen ook andere organisaties erop aan dat er een verbod komt op de financiële speculatie op voedselgrondstoffen.

Begin augustus heeft Rusland de export van graan verboden voor de rest van het jaar, dit wegens de ernstige droogte en de hevige bosbranden. Inmiddels wil ook Oekraïne de export van graan beperken om de binnenlandse voedselzekerheid veilig te stellen.

Door deze onheilspellende prognoses en tegenvallende oogstresultaten is er een prijsstijging van de voedselgrondstoffen in de afgelopen weken. Paniek en speculatie zijn hierbij de belangrijkste oorzaken.

- **‘Verdrag van Brussel’ om het onverdoofd castreren te verbieden**

In juni organiseerde de Europese Commissie een workshop over het castreren van biggen. Het programma met de sprekers vindt u via onderstaande link (in ‘Agenda’ van ‘Workshop on pig castration’). http://ec.europa.eu/food/animal/welfare/seminars/index_en.htm

Als u op de naam van de sprekers klikt, kunt u hun presentatie bekijken.

Op de workshop waren de verschillende Europese landen en stakeholders aanwezig. Er werd beslist een “verdrag van Brussel” op te stellen tussen de verschillende partijen (producenten, dierenrechtenorganisaties, dierenartsen, consumenten, overheden); een soort van principiële verklaring om het onverdoofd castreren te verbieden. Dit naar analogie met soortgelijke verklaringen opgesteld in Wenen, Duisburg en Noordwijk, door de respectievelijke nationale instanties.

Dit Europese verdrag zal opgesteld worden onder het Europees voorzitterschap van België en dus met medewerking van de Dienst Dierenwelzijn en gecoördineerd door de Europese Commissie.

DE VERENIGING VOOR
VARKENSHOUDERS

- **Diarree bij zuigende biggen door *C. perfringens***

Ondanks alle inspanningen die de sector van de varkenshouderij al geleverd heeft, komt diarree nog frequent voor bij zuigende biggen. Omdat er nog veel vragen zijn over de ziekteverwekkers, heeft Veepeiler Varken aan deze problematiek een kortlopend project gewijd: “*Clostridium*-diarree bij zuigende biggen”.

Clostridium perfringens

De belangrijkste oorzaken van diarree in de kraamstal zijn *Escherichia coli* (*E. coli*), het rotavirus, *Isospora suis* (coccidiose) en *Clostridium perfringens* (*C. perfringens*).

C. perfringens is een normale dikke-darmbewoner. De aanwezigheid van de kiem in meststalen is dus geen betrouwbaar middel om de ziekte aan te tonen. Wil men infectie en ziekte door *C. perfringens* bevestigen, dan is onderzoek naar de kiem uit het voorste deel van de dunne darm (duodenum) noodzakelijk. Bij de interpretatie van de resultaten moet men bovendien rekening houden met het feit dat *C. perfringens* kan voorkomen als een secundaire kiem bij biggen waarvan de darm reeds beschadigd werd door een infectie met een andere kiem of virus.

C. perfringens kan verder getypeerd worden afhankelijk van de geproduceerde gifstoffen, die toxines worden genoemd. Bij varkens zijn enkel type A en C van belang. Type C wordt in de literatuur omschreven als de meest agressieve vorm van *Clostridium*-diarree (bloederig-necrotiserende darmletsels). Bij deze vorm wordt vaak plotse sterfte waargenomen of een ernstige bloederige diarree. Type A daarentegen zal voornamelijk mildere symptomen veroorzaken: een slepende, eventueel waterige diarree die zelfs spontaan herstelt. Deze diarree komt niet enkel voor in de kraamstal, maar kan nog opduiken op speenleeftijd of zelfs nog later. Sinds enige tijd is er bij DGZ een PCR-test ter beschikking die het onderscheid kan maken tussen de twee types *C. perfringens*.

Onderzoeksproject

Veepeiler Varken heeft een kortlopend project opgezet rondom de problematiek van “*Clostridium*-diarree bij zuigende biggen”. Het doel van dit project was om te onderzoeken welke ziekteverwekkers het vaakst voorkomen bij zuigende biggen met diarree. Wanneer er *Clostridium perfringens* teruggevonden werd, werd ook nagegaan om welk type het ging.

Conclusies

Het meest voorkomende type van *C. perfringens* was type A. Het is niet duidelijk of type C echt minder vaak voorkomt, of dat de symptomen zo typisch zijn dat de dierenarts of de veehouder geen biggen aanbiedt voor verder onderzoek in het laboratorium. Wanneer het beeld minder duidelijk is en er eerder sprake is van slepende problemen, gaat de veehouder wel verder op zoek naar de oorzaak of oorzaken. We zien vaak dat *C. perfringens* type A en *E. coli* samen voorkomen. Het is uit deze studie niet duidelijk of ze steeds allebei een rol spelen in de diarreeproblematiek.

In 35% van de gevallen bleek het rotavirus aanwezig te zijn. Ook al wordt niet vaak gedacht aan het rotavirus als oorzaak van kraamstaldiarree, toch blijkt dit virus hierbij nog geregeld een rol te spelen.

Omwille van de kenmerkende diarree en de voor de hand liggende behandeling, worden biggen met coccidiosediarrée zelden aangeboden voor lijkschouwing. Coccidiose is dan ook slechts zelden teruggevonden als ziekteverwekker. Er waren ook geen gegevens voorhanden over het gebruik van toltrazuril (Baycox®) bij de biggen ter preventie van coccidiose.

Dit Veepeilerproject kwam tot stand met de financiële steun van het Sanitair Fonds en Bayer Animal Healthcare.

Wenst u meer informatie, contacteer dan DGZ op tel. 078 05 05 24 of via e-mail vetinfo@dgz.be.

DE VERENIGING VOOR
VARKENSHOUDERS

- **Oproep van DGZ voor varkensbedrijven met te hoge uitval in de kraamstal**

Het aantal geboren biggen per zeug is de laatste decennia drastisch toegenomen. Naarmate de worpgrootte stijgt, is er echter ook een toenemende uitval. Op sommige varkensbedrijven swingen het aantal doodgeboren biggen en de sterfte in de kraamstal de pan uit.

ADLO wil de risicofactoren voor biggensterfte in kaart brengen en heeft hiertoe het project **'doodgeboren biggen en uitval bij biggen op het moderne varkensbedrijf'** opgestart. In het kader van dit project zijn de projectpartners op zoek naar **bedrijven die kampen met een te hoge uitval en het probleem willen aanpakken.**

Bedrijven die aan dit project wensen mee te werken, moeten voldoen aan volgende criteria:

- Er zijn minstens 150 zeugen van het hybride type.
- Het productiegetal bedraagt minstens 23.
- Het bedrijf heeft te kampen met een te hoge uitval. Het percentage doodgeboren biggen en uitval bij de zeug samen is **groter dan 22%**. De hoge uitval mag niet te wijten zijn aan een eenmalige opflakking van een specifiek probleem, zoals PRRS, maar is al minstens een jaar structureel op het bedrijf aanwezig.
- Er is een bedrijfsboekhouding aanwezig zodat een goede registratie en opvolging mogelijk zijn.
- Het bedrijf is bereid om gedurende een jaar nauw opgevolgd te worden en minstens vier keer één van de projectpartners te ontvangen voor een bedrijfsbezoek.
- Het bedrijf is ook gemotiveerd om de adviezen voor de aanpak van het probleem op te volgen.

Ook zoeken de medewerkers van dit ADLO-project enkele **'modelbedrijven'** die aan dezelfde voorwaarden voldoen, maar waar de totale uitval (doodgeboren biggen en uitval in de kraamstal) **maximum 17%** bedraagt.

- Bent u als **veehouder** geïnteresseerd om deel te nemen aan dit project? **Vraag dan aan uw dierenarts om u in te schrijven.**
- **Kent u als dierenarts bedrijven** die voor dit project in aanmerking komen of wenst u meer informatie? **Contacteer dan Dierengezondheidszorg Vlaanderen (DGZ) op tel. 078 05 05 24 of via e-mail vetinfo@dgz.be.**

De partners van dit ADLO-project zijn Dierengezondheidszorg Vlaanderen (DGZ), Faculteit Diergeneeskunde van UGent, Hogeschool Gent, PVL Bocholt, KHKempen, Zoötechnisch centrum van KULeuven R&D, ILVO Dier.

Dit ADLO-project wordt gefinancierd door de Vlaamse overheid

- **Resultaten enquête over het functioneren van de dierenarts binnen de Belgische varkenshouderij**

Via een enquête bij varkenspractici werd getracht een beeld te krijgen van het functioneren van de dierenarts in de huidige Belgische varkenshouderij.

Drieënveertig praktijkdierenartsen hebben de enquête ingevuld. Ze hebben gemiddeld 17 jaar praktijkervaring. Achtenvijftig procent is werkzaam als onafhankelijk praktijkdierenarts en 42% is als praktijkdierenarts tevens verbonden aan een veevoederbedrijf. Vierenveertig procent werkt in een eenmanspraktijk en 56% in een groepspraktijk. De respondenten zijn bedrijfsdierenarts op gemiddeld 43 varkensbedrijven. Een goede vakkennis alsook een

DE VERENIGING VOOR
VARKENSHOUDERS

vlotte sociale omgang worden als de belangrijkste factoren beschouwd voor een succesvolle diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding.

Een belangrijk deel van het inkomen (43%) blijkt te worden gehaald uit de geneesmiddelenverkoop. Vijftientig procent van de dierenartsen meldt dat varkenshouders niet bereid zijn te betalen voor deskundig advies. Het opvolgen van de gezondheidsstatus van de dieren gebeurt het beste door middel van aanvullend onderzoek op het bedrijf en niet in het slachthuis. De praktijksituatie en de diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding kunnen volgens een groot deel van de respondenten op tal van punten (administratie, vergoeding, rol van kwaliteitslabels, medicatie en toezicht op voorschrijfgedrag) verbeterd worden.

Zesentachtig procent van de respondenten geeft aan dat ze in hun huidige positie willen blijven. Dit wijst op een grote tevredenheid en toont aan dat de huidige praktijkdierenartsen hun toekomst binnen de varkenssector hoopvol tegemoet zien.

Bron: Vlaams Diergeneeskundig tijdschrift

- **VLM: export van onbehandelde mest blijft stijgen**

Mestverwerkingscertificaten voor export van onbehandelde dierlijke mest worden verstuurd

Deze week reikt de Mestbank de mestverwerkingscertificaten (MVC's) uit aan landbouwers die **onbehandelde mest exporteerden** in het tweede kwartaal van dit jaar. Ook de uitgevoerde overdrachten van MVC's worden, zoals elke maand, meegedeeld.

In de eerste jaarhelft van 2010 (tussen 1 januari en 30 juni 2010) werd reeds **2,1 miljoen kg stikstof** uit Vlaanderen geëxporteerd, waarvan 97% via de export van zuivere pluimveemest.

Ter vergelijking: in 2009 exporteerden de landbouwers ongeveer 3,8 miljoen kg stikstof via de export van zuivere dierlijke mest. In 2008 ongeveer 3 miljoen kg stikstof.

We kunnen dus concluderen dat de export van onbehandelde dierlijke mest buiten Vlaanderen duidelijk in stijgende lijn verloopt. Eén van de voornaamste redenen is de vereenvoudiging van de exportprocedures naar Duitsland, Nederland en deels naar Frankrijk.

- **Mestbank informeert landbouwers over mesttransporten**

Eén van de sensibiliserende taken van de Mestbank bestaat erin om de landbouwers tweemaal per jaar een tussentijds overzicht en één keer per jaar een eindrapport te bezorgen van de bij de Mestbank geregistreerde mesttransporten.

Op 27 juli verstuurde de Mestbank **het tweede tussentijds rapport** van de mesttransporten. Alle landbouwers die tussen 1 januari en 19 juli 2010 dierlijke mest of andere meststoffen hebben aangevoerd naar of afgevoerd van hun bedrijf, krijgen zo'n overzicht. In totaal gaat het om 10.300 landbouwers.

Correcte gegevens?

Met dit overzicht kan de landbouwer nagaan of alle mestverhandelingen in 2010 correct zijn nagemeld of afgemeld door de erkende mestvoerder(s) op wie een beroep werd gedaan en of alle geregistreerde mestverhandelingen correct zijn verwerkt door de Mestbank. Als het overzicht nog fouten zou bevatten of onvolledig is, kan de landbouwer dit melden aan zijn provinciale dienst van de Mestbank.

Mestbalans in evenwicht?

Het rapport kan landbouwers helpen om zelf een tussentijdse mestbalans voor hun bedrijf op te stellen en zo te voorkomen dat ze te veel mest zouden aanvaarden of te weinig mest zouden afvoeren naar derden. Het is dan ook belangrijk om dit overzicht grondig te

DE VERENIGING VOOR
VARKENSHOUDERS

bekijken.

MIL

Landbouwers die steeds op de hoogte willen blijven van de geregistreerde mestverhandelingen voor hun bedrijf, kunnen die raadplegen via het Mest Internet Loket van de Mestbank (<http://mil.vlm.be>).

- **Onderzoek naar duurzamere Vlaamse varkenshouderij**

Sinds oktober 2008 is ILVO, afdeling Landbouw & Maatschappij, in samenwerking met Universiteit Wageningen bezig met een onderzoek naar een duurzamere Vlaamse varkenshouderij.

Tot nog toe is dit gebeurd op basis van gekende cijfers en statistieken. Hieruit bleek dat de sociale aspecten van de varkenshouderij sterk onderbelicht bleven.

Om dit probleem te overkomen willen we door middel van enquêtes met verschillende varkenshouders een beter inzicht verwerven op de sociale leefwereld van de bedrijfshouder, gaande van invloed van vroegere bedrijfsbeslissingen op hedendaagse beslissingen, sociale beleving van het beroep en de basis waarop er bepaalde beslissingen worden genomen inzake een duurzamere varkenshouderij.

Aangezien de varkenshouderij een zeer diverse sector is, zal er gekeken worden naar diverse bedrijfssystemen, gaande van grootschalige, intensieve varkensbedrijven die opereren binnen de globale keten van de varkenshouderij, tot kleinschaliger bedrijven die via de uitbouw van diverse bedrijfstakken, waaronder varkenshouderij, een economisch performant bedrijf uitbouwen. Dit moet meer inzicht geven inzake de sociale aspecten van een duurzamere varkenshouderij.

Graag doen we beroep op verschillende varkenshouders die een uurtje willen vrijmaken om met de onderzoeker deze zaken te bespreken. Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met:

Bert Vander Vennet

ILVO, Landbouw en Maatschappij

tel. +32 (0)9 272 23 46

fax +32 (0)9 272 23 41

mail bert.vandervennet@ilvo.vlaanderen.be

- **Certus bestaat 10 jaar**

Het succesverhaal van het kwaliteitslabel 'Certus' wordt dit jaar bekroond met het tienjarig bestaan. Certus is gedurende deze periode uitgegroeid tot hét kwaliteitslabel binnen de varkenssector. Een Kafka-nominatie, de lancering van het online systeem 'Tracy' en de koppeling met het Duitse QS-systeem zijn enkele mijlpalen waar Belpork als beheerder van Certus terecht fier op mag zijn. Begin 2010 werd de kaap van 2.000 erkende varkenshouders bereikt, waardoor de verdere groei van het label niet uit kan blijven.

De groei van de producenten gaat eveneens gepaard met een toename van het aantal gecertificeerde karkassen. 2009 werd afgesloten met een totaal van 1.769.358 karkassen op certificaat, wat een duidelijke stijging is ten opzichte van het voorgaande jaar. Deze positieve trend lijkt zich verder te zetten in 2010.

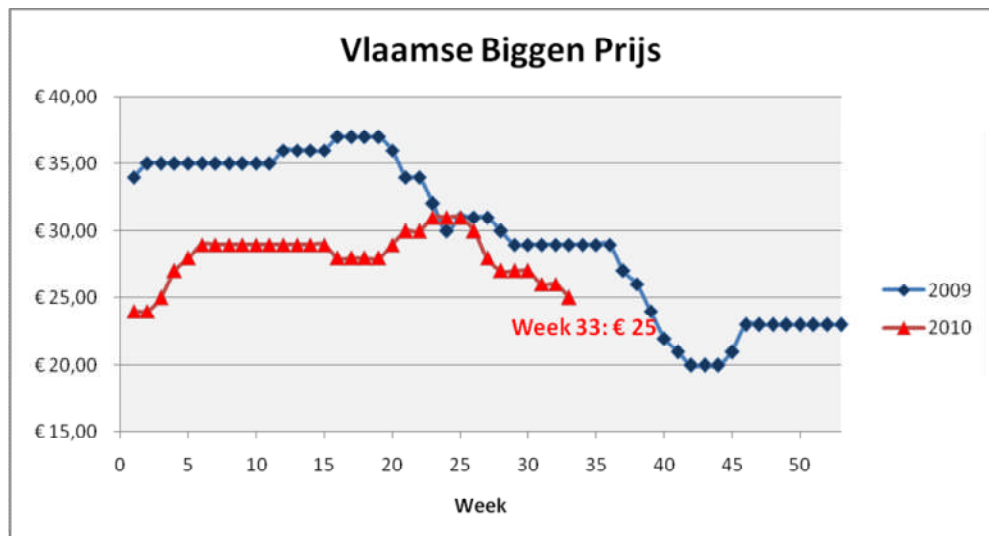
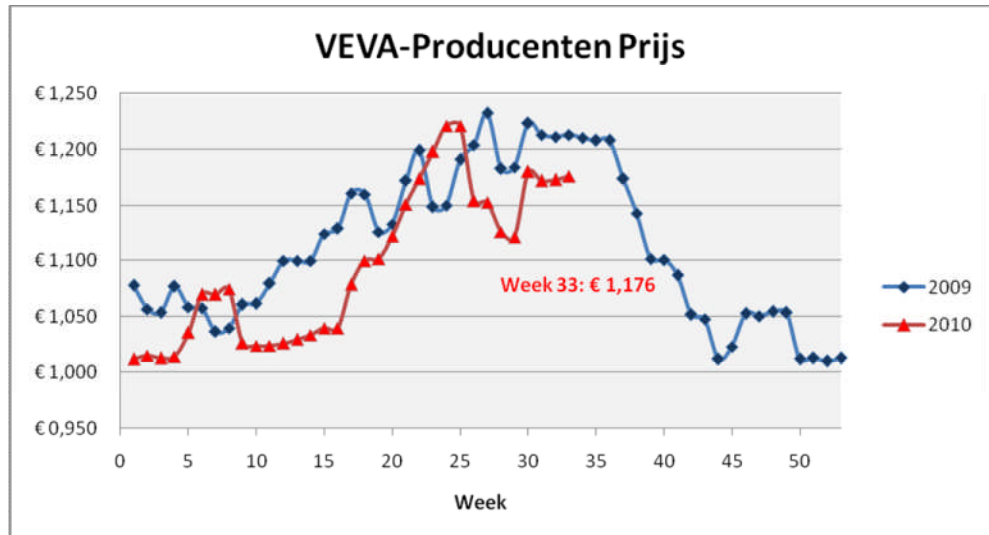
In dit jubileumjaar wordt ook met enige vertraging het nieuwe lastenboek en intern reglement verwacht. Vooral de tegemoetkoming aan de eisen van Codiplan en CodiplanPlus vormt een belangrijke meerwaarde binnen het lastenboek en zorgt eveneens voor het vereenvoudigen van de controles bij de producenten.

Bron: nieuwsbrief Certus

DE VERENIGING VOOR
VARKENSHOUDERS

MARKT:

U kan steeds terecht op de VEVA-foon (0900/10 160) of de website (www.veva.be) voor meer varkens-, biggen- en zeugenprijzen.

